

Yhteistoimintasopimus Ylivieska, Kalajoki, Nivala -työllisyysalueen perustamiseksi

1. Sopimuksen osapuolet

Sopimuksen osapuolia eli sopijakuntia ovat Alavieska, Kalajoki, Merijärvi, Nivala, Sievi ja Ylivieska, joka toimii muodostettavan työllisyysalueen vastuukuntana.

2. Sopimuksen tausta ja tarkoitus

Työvoimapalvelujen järjestämisvastuu siirtyy kunnille työvoimapalvelujen järjestämisestä annetun lain (380/2023) mukaisesti 1.1.2025. Järjestämisvastuun saaminen edellyttää kunnan työvoiman määrän olevan vähintään 20 000 henkilöä. Jos kunnan työvoiman määrä on alle 20 000 henkilöä, sen on muodostettava palveluiden järjestämiseksi yhteistoiminta-alue (työllisyysalue) yhdessä jonkin toisen tai useamman muun kunnan kanssa siten, että työllisyysalueen kuntien yhteenlaskettu työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Työllisyysalueen tulee muodostaa maantieteellisesti yhtenäinen, työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimiva alue. Työllisyysalueeseen kuuluvien kuntien tulee sopia työvoimapalveluiden ja niihin liittyvien tehtävien järjestämisestä kuntalain (410/2015) tarkoittamassa lakisääteisessä yhteistoiminnassa.

Kunta voi hoitaa tehtävää yhden tai useamman kunnan puolesta siten, että kunnilla on yhteinen toimielin, joka vastaa tehtävän hoitamisesta. Tehtävää hoitavaa kuntaa kutsutaan vastuukunnaksi.

Muodostettavalla työllisyysalueella tarjotaan lähipalveluita uudistuksen tavoitteiden mukaisesti.

Tämä sopimus on kuntalain 52 §:n mukainen sopimus kuntien yhteisestä toimielimestä ja se koskee työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa säädettyjen työvoimapalveluiden järjestämisvastuuta. Tähän jäljempänä tarkemmin määriteltyyn yhteistoimintamalliin ja -sopimukseen sitoutuvat kunnat muodostavat edellä mainitun lain mukaisen yhteistoiminta-alueen eli Kalajoki, Ylivieska ja Nivala -työllisyysalueen.

Kuntalain 51 §:n mukaisena vastuukuntana toimii Ylivieskan kaupunki, joka toimii lain edellyttämänä työvoimaviranomaisena. Järjestämisvastuussa oleva vastuukunta vastaa kuntalain 8 §:n 2. momentin mukaisesti palvelujen ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä, tuottamistavasta, tuottamisen valvonnasta ja viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

Sen estämättä, mitä kuntalain 8 §:n 2. momentin 5 kohdassa säädetään, järjestämisvastuussa oleva kunta voi sopia laissa tarkoitetun työvoimaviranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä noudattaen mitä kuntalain 54 §:ssä säädetään sopimuksesta viranomaistehtävän hoitamiseksi.

3. Hallinnon ja päätöksenteon järjestäminen

Yhteistoiminta-alueen eli Ylivieska, Kalajoki, Nivala -työllisyysalueen kuntalain mukaisena yhteisenä toimielimenä toimii Ylivieskan kaupungin organisaatioon perustettava työllisyyslautakunta, joka toimii Ylivieskan kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen alaisuudessa. Työllisyyslautakunta hoitaa muiden sopijakuntien puolesta yhteistoimintasopimuksessa tarkoitetut kunnan työvoimaviranomaisen tehtävät noudattaen Ylivieskan kaupungin hallintosääntöä ja muita sääntöjä, määräyksiä ja ohjeita.

Mikäli vastuukunnan hallintosääntömääräyksiä muutetaan siten, että ne vaikuttavat myös työllisyyslautakunnan tai muihin työvoimaviranomaisiin, tulee vastuukunnan kuulla muita työllisyysalueeseen kuuluvia kuntia ennen päätöksentekoa.

Yhteisen toimielimen toimialaan kuuluvien asioiden valmistelusta ja toimeenpanosta Ylivieskan kaupunki.

Työllisyysalueen johtavana viranhaltijana ja esittelijänä toimii Ylivieskan kaupungin hallintosäännön mukainen viranhaltija.

Työllisyyslautakuntaan tuotavat keskeiset taloutta ja toimintaa koskevat asiat valmistellaan omistajaohjausryhmässä. Omistajaohjausryhmä muodostuu kuudesta (6) jäsenestä.

Omistajaohjausryhmän jäseniä ovat Alavieskan, Kalajoen, Merijärven, Nivalan, Sievin ja Ylivieskan kuntajohtajat. Omistajaohjausryhmän esittelijänä toimii työllisyysalueen johtava viranhaltija.

Omistajaohjausryhmä voi tarvittaessa kutsua asiantuntijoita kokouksiinsa.

Omistajaohjausryhmässä tavoitellaan yksimielistä päätöksentekoa.

Työllisyyslautakunnan tehtävänä on

- sopia työvoimaviranomaiselle kuuluvan toimivallan siirtämisestä sopimuksessa mainitulle toiselle osapuolelle kuntalain 54 §:n mukaisesti.
- valvoa, että työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa säädetyt tehtävät tulevat hoidetuksi asianmukaisesti ja vaikuttavasti
- seurata, ohjata ja valvoa toimintaa valtakunnallisten sekä työllisyysalueelle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi
- valvoa, että toimintaa johdetaan tarkoituksenmukaisesti, tehokkaasti ja taloudellisesti
- seurata toiminnan tuloksellisuutta ja talousarvion toteutumista
- päättää ja vahvistaa viranomaisasiakkailta perittävät maksut

4. Toimielimen kokoonpano ja jäsenten valitseminen

Työllisyysalueen palvelujen järjestämistä varten Ylivieskan kaupunginvaltuusto asettaa sopijakuntien yhteisen työllisyyslautakunnan ja valitsee siihen jäsenet ja varajäsenet yhteistoiminta-alueen kuntien ehdotusten perusteella. Puheenjohtajana toimii Kalajoen kaupungin edustaja, ensimmäisenä varapuheenjohtajana Nivalan ja toisena varapuheenjohtajana Ylivieskan edustaja. Jäsenten valinnassa huomioidaan tasa-arvolain vaatimukset.

Työllisyyslautakunnassa on yhdeksän (9) jäsentä ja heillä henkilökohtaiset varajäsenet. Jäsenistä ja varajäsenistä kaksi valitaan Ylivieskasta, kaksi Kalajoelta, kaksi Nivalasta, yksi Sievistä, yksi

Alavieskasta ja yksi Merijärveltä ja heidän toimikautensa on valtuustokausi. Toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Jokaisella jäsenellä on käytettävissä äänestystilanteissa yksi ääni ja äänten mennessä tasan puheenjohtajan ääni ratkaisee.

5. Otto-oikeus

Ylivieskan kaupunginhallituksella on kuntalain 92 §:n mukainen otto-oikeus ottaa käsiteltäväkseen työllisyyslautakunnan asioita.

6. Työvoimapalvelut ja valtiolta siirtyvä henkilöstö

Työvoimapalveluiden järjestämisessä otetaan huomioon työllisyysalueen kuntien toiminta, työllisyysalueen väestörakenne, asiakkaiden palvelun tarve sekä muut palvelujen antamista koskevat olosuhteet.

Osapuolten tavoitteena on, että Kalajoki, Ylivieska ja Nivala toimivat työnantaja-asemassa ja työntekijäresurssi jakaantuu näiden kuntien kesken tasaisesti lautakunnan myöhemmin päättämällä tavalla. Mahdollisesta kuntalain 54 §:n mukaisesta tehtävien siirtämisestä tehdään myöhemmin sopimus vastuukunnan ja sopijakunnan välillä.

Työvoimapalvelut tuotetaan pääsääntöisesti tarkoituksenmukaisessa laajuudessa. Ne palvelut, joita ei tuoteta lähipalveluina, tuotetaan keskitettyinä palveluina joko työnantajakuntien tai toisen työllisyysalueen toimesta.

Työllisyysalueelle siirtyvän henkilöstön lomapalkkavelka korvataan kunnille samassa suhteessa kuin siirtyvä henkilöstö.

7. Työllisyysalueen talous ja kustannukset

Työvoimapalvelujen järjestämisvastuu muodostaa kunnille uuden valtiosuustehtävän, johon osoitetaan täysimääräinen rahoitus. Työllisyysalueen kunnat kohdentavat valtiolta osoitetun rahoituksen täysimääräisesti alueen työllisyystehtävien hoitamiseen. Kuntalain 8 §:n 3 momentin mukaisesti jokainen kunta vastaa tehtäviensä rahoituksesta, vaikka järjestämisvastuu on siirretty toiselle kunnalle.

Työllisyysalueen kokonaiskirjanpidosta ja talouden hoidosta, suunnittelusta ja tilinpäätöksestä vastaa vastuukunta ja ne ovat osa vastuukunnan talousarviota ja taloussuunnittelua. Työllisyysalueella on vastuukunnan kirjanpidossa oma tulosalue.

Työllisyysalueen talousarvio laaditaan vastuukunnan talousarvion vuosikellon ja vastuukunnan antamien ohjeiden (talousarviokehys) ja periaatteiden mukaisesti. Työllisyyslautakunta tekee vastuukunnan valtuustolle esityksen työllisyysalueen talousarvioksi ja taloussuunnitelmaksi. Ennen työllisyyslautakunnan käsittelyä talousarvioesitys käsitellään omistajaohjausryhmässä.

Työllisyysalueelle laaditaan yksi kokonaisuuden sisältävä talousarvio, joka sisältää menomäärärahat sekä vastuukunnan että muiden työnantajakuntien tuottamiin palveluihin ja lisäksi mahdollisen toisen työllisyysalueen tuottamiin palveluihin. Vastuukunnan talousarviossa esitetään myös alla olevan periaatteen mukainen tuloarvio siten, että talousarvion nettomenoksi jää vastuukunnan osuus työllisyysalueen menoista.

Selvyyden vuoksi todettakoon, että vastuukunnan talousarvio muodostuu vastuukunnan henkilöstömenoista ym. palvelujen järjestämiseen tarvittavista menomäärärahoista, sopimusperusteisista palveluista muilta työnantajakaupungeilta sekä mahdollisista palvelujen ostoista muilta työllisyysalueilta.

Työllisyysalueen kokonaiskustannukset (=talousarvion menomääräraha) jaetaan työllisyysalueen kuntien kesken talousarvioperusteisesti ja tarkistetaan toteutuneiden kustannusten perusteella. Vastuukunta laskee kuntien osuudet talousarvion kokonaiskustannusten perusteella seuraavasti:

- 1) Kustannuksista 50 prosenttia jaetaan sopijakuntien asukasmäärän suhteessa. Lukuna käytetään talousarviovuotta edeltävän vuoden lopun (31.12.) lukua.
- 2) Kustannuksista 50 prosenttia jaetaan sopijakunnittain työttömien määrän suhteessa. Lukuna käytetään talousarviovuotta edeltävän vuoden lopun (31.12.) lukua ja työttömien määrä määritellään TEM:n tilastojen mukaan.

Vastuukunta laskuttaa kuukausittain. Laskutus tehdään talousarvioperusteisesti vuoden alusta alkaen. Laskennassa käytettävät tilastot perustuvat valtiovarainministeriön vahvistamiin kuntien peruspalveluiden valtionosuuksien laskentatekijöihin.

Työllisyysalueen kunnat budjetoivat työllisyyden hoidon menomäärärahat vastuukunnan talousarvion ja vastuukunnan ilmoituksen mukaisesti. Vastuukunta ilmoittaa osuudet seuraavalle vuodelle kuluvan vuoden lokakuun loppuun mennessä.

Palveluihin liittyvät tukipalvelut ja hallinnon vyörytyserät kohdistetaan samoilla aiheuttamisperiaatteilla kuin niitä kohdistetaan kaupungin muille toimialoille, vastuualueille ja toimintayksiköille ja jaetaan osana yllä olevaa käyttötalouden toteutunutta kustannusta.

Vuoden lopussa tai viimeistään tilinpäätöksen yhteydessä talousarviovuotta seuraavan vuoden alussa maksuosuudet tasataan vastaamaan toteutuneita kustannuksia.

Vastuukunta ja työnantajakunnat

Työllisyysalueen resursseista ja niiden jakamisesta sovitaan vastuukunnan ja työnantajakaupunkien välillä erillisellä toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella siten, että resurssit jakaantuvat kolmen työnantajakaupungin kesken asukasluvun mukaisessa suhteessa, kuitenkin siten, että vastuukunnan osuuteen huomioidaan hallinnon järjestäminen. Resurssien kohdentamiseen voi tämän lisäksi vaikuttaa se, minkä verran työnantajakaupunki tuottaa keskitettyjä palveluita ja/tai palveluita Merijärven, Alavieskan ja Sievin kunnille.

Osapuolten tavoite on, että käynnistämisyvaiheessa resurssit (henkilöstö ja määrärahat) jakaantuvat siten, että Ylivieskan osuus on n. 41 %, Kalajoen n. 32 % ja Nivalan n. 27 %. Työnantajakaupungit laskuttavat sopimukseen perustuen vastuukuntaa kuukausittain. Työnantajakunnat eivät laskuta muita kuntia.

Työnantajakunnat budjetoivat oman henkilöstönsä osalta tarvittavat menomäärärahat (sisäiset ja ulkoiset) ja laskuttavat nämä vastuukunnalta sopimukseen perustuen. Palveluihin liittyvät

tukipalvelut ja hallinnon vyörytyserät kohdistetaan samoilla aiheuttamisperiaatteilla kuin niitä kohdistetaan kaupungin muille toimialoille, vastuualueille ja toimintayksiköille ja jaetaan osana yllä olevaa käyttötalouden toteutunutta kustannusta.

Talousarvion seuranta ja mahdolliset talousarviomuutokset

Talousarvion toteutumista seurataan neljännesvuosittain ja seurannasta vastaa työllisyyslautakunta. Talouden toteuma raportoidaan lisäksi omistajaohjausryhmälle.

Mikäli määrärahaylitysuhka on, se on ensisijaisesti pyrittävä kattamaan työllisyysalueen sisältä resursseja suunnitelmallisesti uudelleenkohdentamalla. Talousarviomuutosta esitetään tilanteessa, jossa ei ole muita vaihtoehtoja. Talousarviomuutoksen esittää vastuullinen viranhaltija. Talousarviomuutos tulee käsitellä omistajaohjausryhmässä ennen kuin työllisyyslautakunta tekee muutosesityksen. Talousarviomuutoksen vaikutus huomioidaan loppuvuoden talousarvion mukaisessa kuntakohtaisessa laskutuksessa.

Mahdolliset työllisyysalueen yhteiset investoinnit

Mahdolliset yhteiset investoinnit rahoitetaan samalla periaatteella kuin käyttötalouden menot tai aiheuttamisperiaatteen mukaisesti kuntakohtaisesti. Investoinnit tulee käsitellä omistajaohjausryhmässä ennen kuin työllisyyslautakunta tekee niistä päätöksen.

Työllisyysalueen valmistelu ja toiminnan mahdollinen päättyminen

Työllisyysalueen valmistelusta aiheutuvat kustannukset jaetaan työllisyysalueen kuntien asukasluvun suhteessa. Lukuna käytetään talousarviovuotta edeltävän vuoden lopun (31.12.) asukaslukua.

Työllisyysalueen toiminnan mahdollisen päättymisen jälkeen muodostuvat työllisyysalueen toiminnasta aiheutuneet kustannukset jaetaan sopijakunnille samalla tavalla kuin edellä mainitut valmistelun kustannukset.

8. Tietohallinto

Työnantajat vastaavat valtiolta kuntien palvelukseen siirtyvän henkilöstön käyttöliittymistä ja työvälineistä.

Työllisyysalueen työvoimapalvelujen tuottamisessa käytetään yhdenmukaisia tietojärjestelmiä.

Vastuukunta koordinoi työllisyysalueen edellyttämiä tietojärjestelmäratkaisuja.

9. Asiakkailta perittävät maksut

Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 6 §:n mukaan henkilöasiakkaille tarjottavat julkiset työvoimapalvelut ovat maksuttomia.

Työnantajille tarjottavat julkiset työvoimapalvelut ovat maksuttomia lukuun ottamatta työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 62 §:ssä tarkoitettua yhteishankintakoulutusta.

Viranomaisasiakkailta perittävät maksut määräytyvät työllisyyslautakunnan vahvistaman taksan mukaan. Maksujen perinnästä vastaa se, jonka toimivaltaan tehtävä tai palvelu kuuluu.

10. Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja poikkeusolot

Sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa noudatetaan vastuukunnan ohjeita ja periaatteita. Työnantajat vastaavat omalta osaltaan toiminnan valvonnasta ja raportoinnista sekä tekee vuosittain riskianalyysin.

Erytistoimivallan käyttöön ottamisesta ja sen edellytyksistä poikkeusoloissa tai normaaliolojen häiriötilanteissa on säädetty vastuukunnan hallintosäännössä.

11. Toimitilat, kalusto ja varusteet

Kukin kunta vastaa omistaan, tähän toimintaan liittyvistä toimitiloista, kalustosta ja varusteista.

Valtion toimitiloja, joissa nykyisin työvoima- ja yrityspalveluja hoidetaan, ei vastaanoteta.

Toimitilojen käyttö

Työllisyysalueen kuntien toimitiloja, kalustoa ja varusteita käytetään työllisyyspalvelujen tuottamiseksi. Työllisyysalueen kunnilla on oikeus saada resursseistaan kohtuullinen korvaus. Korvauksen suuruuden €/m² päättää työllisyyslautakunta. Työllisyysalueen kunnat voivat laskuttaa aiheuttamisperiaatteen ja tilojen käyttöasteen mukaisesti työllisyyslautakunnan päättämällä €/m² hinnalla vastuukuntaa. Korvaus jakaantuu työllisyysalueen kunnille takaisin osana työllisyysalueen kokonaismenoa.

12. Asiakastietojen käsittely, asiakirjahallinta ja tietoturva

Asiakastiedot ovat salassa pidettäviä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 25 kohdan mukaan.

Työvoimapalvelujen järjestämisestä annetun lain (380/2023) 123 §:n 3 momentin mukaan vastuukunta toimii yhteisrekisterinpitäjänä asiakkaidensa osalta. Vastuukunta vastaa toiminnasta syntyvien tietojen luovuttamisesta, arkistoinnista ja salassapidosta lukuun ottamatta KEHA-keskukselle kuuluvaa vastuuta ja siirrettyyn toimivaltaan liittyvää vastuuta.

Asiakirjahallinnassa noudatetaan vastuukunnan ohjeita.

Tietoturvan ja tietosuojan osalta noudatetaan vastuukunnan ohjeistuksia.

13. Vakuutukset ja vahingonkorvausvastuu

Vastuukunta huolehtii siitä, että työllisyysalueen toimintaan liittyvä vastuu- ja vakuutusturva on voimassa yhtäläisesti koko työllisyysalueella. Työnantajakunnat ovat velvollisia huolehtimaan

vastuu- ja vakuutusturvasta niiden tehtävien ja palveluiden osalta, joihin heille on toimivaltaa siirretty.

Tämän sopimuksen mukaiset tehtävien hoitamisesta mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen vastuut määräytyvät vahingonkorvauslain perusteella. Työllisyysalueen vastuulla olevien keskitettyjen tehtävien ja palvelujen osalta vahinkojen kustannukset kirjataan yhteisiin kustannuksiin, jotka jaetaan kohdan 7 mukaisesti.

14. Yhteistoimintasopimuksen muuttaminen ja erimielisyyksien ratkaiseminen

Sopimusta voidaan muuttaa työllisyysalueen kuntien valtuustojen yhtäpitävillä päätöksillä.

Mikäli esimerkiksi työllisyysalue muuttuu tai toimintaympäristössä tai järjestämislaissa tapahtuu merkittäviä muutoksia, niin sopimuksen perusteita tarkistetaan soveltuvin osin ja sopijakunnat sitoutuvat neuvottelemaan sopimuksen tarkistamisesta.

Sopimuksesta aiheutuvat erimielisyydet pyritään ratkaisemaan kuntien välisillä neuvotteluilla. Mikäli yhteisymmärrykseen ei päästä, erimielisyydet käsitellään hallintoriita-asiana Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa tai, mikäli asia ei kuulu hallinto-oikeuden toimivaltaan, asia käsitellään Oulun käräjäoikeudessa.

15. Sopimuksen voimassaolo ja irtisanominen

Sopimus tulee voimaan, kun kaikki osapuolet ovat sen allekirjoittaneet ja valtioneuvosto on sen hyväksynyt.

Sopimus on voimassa toistaiseksi.

Sopimuksen osapuoli voi kirjallisesti irtisanoa sopimuksen omalta osaltaan päättymään kalenterivuoden alusta lukien ilmoittamalla siitä jokaiselle työllisyysalueeseen kuuluvalla kunnalla vähintään kaksitoista (12) kuukautta aikaisemmin. Sopimus päättyy irtisanomisen perusteella ainoastaan irtisanoutuneen osalta.

Vastuukunnalla on oikeus irtisanoa sopimus yksittäisen sopijakunnan kanssa, mikäli sopijakunta olennaisesti rikkoo sopimuksen ehtoja eikä kohtuullisen ajan jälkeen korjaa tilannetta. Mikäli vastuukunta itse irtisanoutuu sopimuksesta, päättyy sopimuksen voimassaolo tuolloin kaikkien muiden sopijakuntien välillä.

16. Allekirjoitukset

Asiakirja allekirjoitetaan sähköisesti Ylivieskan kaupungin asianhallintajärjestelmässä.

Ylivieskan kaupunki

Kalajoen kaupunki

Nivalan kaupunki

Sievin kunta

Alavieskan kunta

Merijärven kunta